

DRUŽBENO UPRAVLJANJE

IZ INDUSTRIJE KROGLIČNIH IN VALJČNIH LEŽAJEV

Delavski svet v borbi za večjo proizvodnost dela

V našem podjetju smo izvolili delavski svet leta 1950 in zdaj je za njim že pol desetletja. Mirno lahko rečemo, da se je hkrati z razvojem naše zelo komplicirane industrijske panoge, razvijal tudi delavski svet. Pa tudi obratno, kolikor se je krepilo delavsko samoupravljanje, in je bil delavski svet sposoben reševati najbolj komplicirana vprašanja, toliko bolj je rasla in napredovala tudi naša industrijska proizvodnja.

Ce bi vzeli za zgled samo proizvodnjo, bi opazili bistveno razliko med časom pred izvolitvijo delavskega sveta in po njej. Pri tem moramo poudariti, da je imel naš delavski svet več težav kakor v drugih podjetjih. To pa zato, ker pred vojno pri nas industrije krogličnih ležajev sploh ni bilo. Odgovornost in vlogo našega delavskega sveta ocenimo lahko že s tem, da je bil od razvoja industrije krogličnih ležajev v veliki meri odvisen tudi hiter porast druge industrije pri nas.

Če iz tega, kar smo doslej povedali, lahko sklepamo, da je imel naš delavski svet zelo pomembne naloge in da je moral biti na višji stopnji, če jih je hotel reševati. Med uspehi, ki jih je dosegel, zavzema najbolj pomembno mesto osvajanje zelo precizne proizvodnje krogličnih in valjčnih ležajev. Prav tako velikega pomena je bilo tudi vprašanje usposabljanja kadrov, saj je boj za kvaliteto in plasma naših proizvodov na tržišču, kar ni bilo niti malo lahko za tako mlado industrijsko panogo. Hkrati z vsemi temi problemi se je delavski svet nenehno boril za povečanje storilnosti dela in uspeh, ki ga je na tem področju dosegel, je vsekakor največji.

Podali bomo nekaj števil, ki naj pokažejo razvoj naše proizvodnje in dvig storilnosti dela. Vse to smo dosegli brez kakršnekoli pomoči, brez zelo potrebnih strojev in dejansko brez investicij. Navzlic temu pa je bila storilnost dela in sam obseg proizvodnje v našem podjetju v stalnem porastu.

Leto	Število zaposlenih	Proizvodnja v tonah	Kilogramov proizvodov na zaposlenega delavca
1954	202	20.000	99
1953	337	47.000	139
1952	307	90.000	295
1951	333	117.000	353
1950	340	139.000	409

Razen za tisto, kar je predstavljalo glavni del dela, se je delavski svet nenehno boril za pravično tarifno politiko in ni doživel visokih zaslužkov samo po tarifnih postavkah, brez ustrežajočega povečanja proizvodnje. Danes je popolnoma jasno, da je bila politika delavskega sveta na tem področju pravična in da so mnoge uspehe dosegli prav zaradi take politike. Delavski svet se je neprestano ukvarjal tudi s politiko cen tako, da smo po njegovi iniciativi dvakrat znižali cene naših izdelkov. Organi delavskega upravljanja

so prav tako večkrat razpravljali in izdajali odločbe o perspektivnem razvoju našega podjetja, o izpopolnjevanju proizvodnega procesa itd.

Napačno bi bilo misliti, da se je delavski svet ukvarjal samo z neposrednimi gospodarskimi vprašanji. Skrb za ljudi in za njihove delovne pogoje zavzema v njegovem delu prav tako pomembno mesto. Delavski svet je sprejel sklep o otvoritvi tovarniške prodajalne in bifeja. Da bi zaposlenim ženskam ustvaril čim boljše pogoje dela, je delavski svet sklenil, da naj delajo ob sobotah samo do 11. ure. Razen tega se je pri nas bistveno spremenilo pojmovanje o higiensko-tehnični zaščiti in smo temu vprašanju posvetili vso potrebno pozornost. Higiensko - tehnična zaščita je danes v našem podjetju na primerni višini.

REKORNA ŽETEV V ZDA

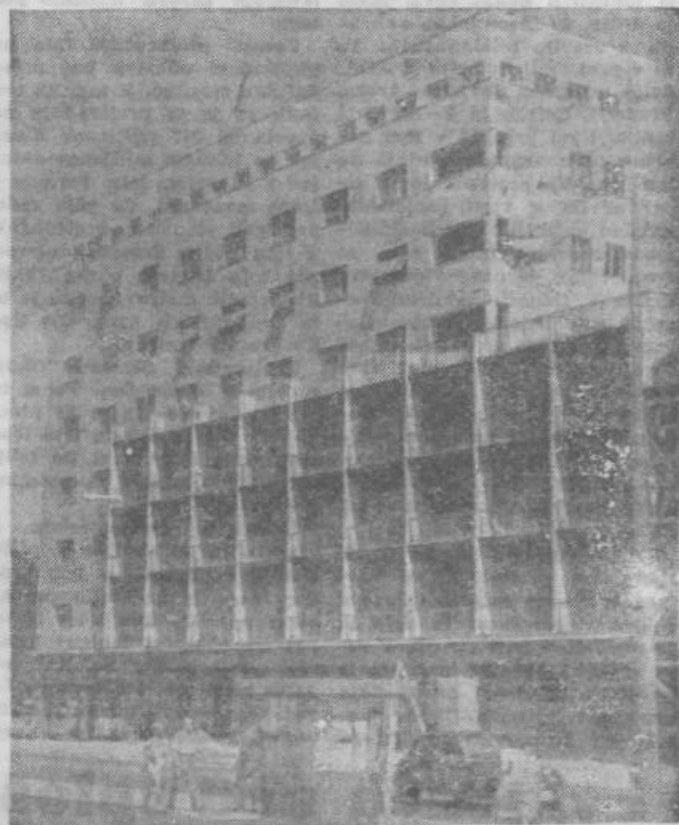
Kakor poroča ministrstvo za kmetijstvo, je letošnja žetev v ZDA dosegla rekord, ki so ga postavili l. 1948, kljub raznim omejevalnim ukrepom, ki jih je sklenil Kongres z namenom, da bi zmanjšal pridelovanje nekaterih vrst hrane, ker so skladišča prenatrpana. Glavni razlog, da so dosegli ta rekord leži v povečanju povprečnega hektarskega donosa za okrog 9 odstotkov

Delavski svet je pri reševanju vseh vprašanj podjetja izdelal tudi svojo posebno metodo dela. Skoraj nobenega problema niso postavili na dnevni red seje, dokler niso o njem razpravljali na konferencah po oddelkih, kjer so člani kolektiva dajali svoje predloge in pripombe. Celotno delo delavskega sveta, njegove odločbe in vsebino sej so vedno sporočali kolektivu, ki je o vsem tem dajal svojo sodbo in s svojo kritiko stalno prispeval k uspešnejšemu delu organa delavskega upravljanja.

Na koncu naj pripomnimo še tole. Naloge, ki so pred delavskim svetom v današnji sodobni proizvodnji in v novih spreminjenih odnosih, so številne in komplicirane. Od ljudi, ki jih rešujejo zahtevajo višjo kulturo in boljše poznavanje stvari. Vprašanje usposabljanja kadrov za organe delavskega upravljanja ima zelo velik pomen. Ako gledamo v celoti, so člani našega komercialno-finančnega poslovanja delavskega sveta v svojem usposabljanju pomembno napredovali, toda to še vedno ni dovolj zlasti glede komercialno-finančnega poslovanja. Zato se tu in tam še vedno dogajajo razne nepravilnosti pa celo pomanjkljivosti. V prihodnje se bo moral delavski svet tej nalogi bolj posvetiti in jo reševati mnogo resneje.

L. Seka

Graditev stanovanj v Beogradu

Stanovanjska izgradnja je danes težišče komunalne politike ljudskega odbora okraja Beograd. To je tudi umevno, če vemo, da dober del mesta razpolaga samo z 25% dobrih stanovanj (občine Lekino brdo, Karaburma, Zvezdara). Ves ostali stanovanjski prostor ne ustreza niti najosnovnejšim zahtevam. Beograd je letos dobil okrog 2000 novih stanovanj. Na slikah Stanovanjsko postopje v Vasini ulici.

Dve važnejši pripombi o potrošniških svetih

Prva pripomba: Skoraj vsak dan beremo v raznih publikacijah in časopisih o ustanavljanju potrošniških svetov. To pomeni, da smo vendarle začeli delati tisto, kar je bilo za dopolnitev družbenega upravljanja v trgovini nujno potrebno. Tu in tam pa slišimo mnenja, da ni potrebno razpravljati o ustanavljanju potrošniških svetov, ker vsa taka razpravljanja samo preprečujejo akcijo. Pod takim pritiskom ljudski odbori občin želijo vreči s sebe odgovornost za preprečevanje uvedbe tega koristnega ukrepa in postajajo nemočni pri obravnavanju možnosti in oblik, ki bi ustrezale uvedbi potrošniških svetov na njihovem področju.

Nujno pa je potrebno, da dobro obravnavamo vse oblike potrošniških svetov. Moramo imeti pred očmi, da se v kakšni stroki laže vzpostavijo, v drugi pa precej težje, v nekaterih so lahko potrošniški neposredno zainteresirani, za kontrolo, v drugih pa samo abstraktno, v nekaterih so člani lahko ravno tisti, ki so ob enem kupci, v drugih pa je krog kupcev mnogo širši. Treba je imeti vedno pred očmi pomen potrošniških svetov in jih krepko postaviti na noge, da jih ne bi bilo treba pozneje reorganizirati, spajati, razdvajati itd. Take reorganizacije ljudi lahko samo pasivizirajo in potrošniške svete

spravijo ob dober glas, kar bi koristilo samo nasprotnikom potrošniških svetov.

Potrošniške svete je treba tako organizirati, da bodo za ljudi privlačni, kajti njihovo delo mora biti nesebično, resno in trajno. Bolje je morda, da svetov v začetku ne uvajamo v vseh strokah, ker po uredbi o trgovini tudi niso povsod obvezni. Če ljudski odbori menijo, da ni treba za zdaj povsod ustanavljati potrošniških svetov, je treba vsekakor upoštevati tako stališče ljudskega odbora. Ne gre samo za to, da je ljudi treba prepričati o koristnosti te ustanove, temveč gre vsekakor tudi za izkušnje. Izkušnje pa si lahko pridobimo tudi tedaj, če uvedemo potrošniške svete samo v določenih vrstah podjetij in poslovalnic ter jih počasi razširjamo. Vsekakor pa jih je treba takoj uvesti tam, kjer je interes in stik potrošnikov s poslovalnicami največji. Nemožnost in naglica nista potrebni. Če bomo problem temeljito obdelali, bomo s tem dobili zagotovilo, da bodo sveti dobri. Najboljšo uslugo tej obliki družbene kontrole vidimo v tem, ako tisk in javnost aktivno spremljata izkušnje delujočih potrošniških svetov in pa v tem, če o njih razpravljajo v ljudskih odborih in njegovih organih. Hkrati pa moramo voditi načelen boj proti tistim, ki nasprotujejo sami ustanovi potrošniških

svetov sploh. Boriti se za to ustanovo pa ne pomeni ustanavljati jo v naglici.

Druga pripomba: Iz nekaterih sestavkov, ki so bili doslej objavljeni, bi lahko sklepali, da je najvažnejša naloga potrošniških svetov ta, da določajo cene ali vplivajo na nje. Kaže, da je razlog za nervozno kritiko glede ustanavljanja potrošniških svetov prav mnenje, da bi tako lahko vplivali na cene. Treba je torej samo ustanoviti potrošniške svete in cene se bodo zniževale. Potrošniški sveti pa po uredbi nimajo pravice določati trgovskim podjetjem cen, niti marž. Potrošniški sveti niso poslovni, marveč kontrolni organi. Drugič pa, take ustanove ne morejo vplivati na splošno raven cen, temveč te odredjajo gospodarski činitelji. Če so potrošniški sveti takoj, ko so bili ustanovljeni, imeli utvare (ali pa kdo drugi), da bodo lahko znižali cene trgovini, tedaj je to pomenilo slab začetek. Potrošniški sveti se morajo ukvarjati z nadzorovanjem dela podjetij, načina, kako postrežejo prebivalstvo s stališča potrošnikov. Vprašanje pa, kje bo podjetje nabavilo blago, po kakšni ceni, po čem ga bo prodajalo, in vse drugo, kar spada v tekoče poslovanje, ni stvar potrošniškega sveta, temveč izključno stvar organa podjetja. Sicer bi lahko nastale posledice, ki jih je težko vnaprej

preračunati (verjetno pomankanje določene vrste blaga, izgube, ki jih ne bi imel kdo poplačati itd.). Če potrošniški sveti vzamejo v svoje roke tisto, kar je bistveno, lahko postanejo dobro orožje za odstranjevanje negativnih pojavov v trgovini. Zato daje uredba v njihovo pristojnost, razen drugega, tudi pravico soglasja s sklepi organa podjetja o uporabi sredstev rezervnega sklada (ki se uporabljajo v primeru, da ima podjetje izgubo). Potrošniški sveti pa ne morejo tu pokazati kot elastični organizmi, ki bodo vedno imeli pred očmi, da je poslovnost trgovine glavna in najvažnejša stvar. Potrošniški sveti potrošnikov imajo precej širok delokrog, ki jim ga je določil zakon. Tega delokroga pa ne smejo in tudi ni potrebno, da ga prekoračijo.

Mehanizem trgovine in prometa sploh je zelo občutljiva reč. Bolj občutljiva, kakor dostikrat mislimo. Treba je gledati, da bodo potrošniški sveti vstopili čim bolj naravno in z zadostno izkušnjami in ta mehanizem. Trgovske organizacije, ki bi doživele reorganizacijo (kot je to v zadnji številki »Naše skupnosti« obravnavano) in bi se vanje uvedli potrošniški sveti brez zadostne priprave in bi ti zajeli delokrog, ki jim ne pripada tedaj ne bi koristili tistem, ne pa za katerega so postavljeni.

Cr. N. B.